

BÁD A D'IMIGH

Pictiúr: Radharc:

(a) Lá breá fómhair (duilleoga ag titim ar an talamh), an ghrian ag taitneamh, Daidí, Seán agus Úna ag siúl sa pháirc; loch, lachain, an bád ar snámh sa loch le cur sa chiorcal cainte de réir bhrí na cainte; Seán agus Úna agus a mbróga bainte díobh, téad á ceangal den bhád, an téad bhriste, an bád ar snámh amuigh i lár an locha.

Céim 4: Long, eala (Ceacht 1), maide, cleite (Ceacht 1), bullán, cuach (Ceacht 8), leitís, ag fiach, iascaire (Ceacht 4).

Gníomhartha agus geáitsíocht a dhéanamh de réir mar a bhíonn gá leo.

CÉIM 1. CLOISTEÁIL AGUS AITHINT

Cuntas Reatha

Lá fómhair a bhí ann. Bhí Seán agus Úna ag siúl sa pháirc. Bhí Daidí in éineacht leo.

Agallamh

ÚNA: Féach (ar) an loch, a Dhaidí. Tá lachain ag snámh ann.
SEÁN: Tar linn, a Dhaidí. Cuirfidimid an bád ar snámh ann.
DAIDÍ: Ceart go leor. Ná téigí amach rófhada.

A Cuntas Reatha

Bhain na leanaí (díobh) a mbróga díobh. Cheangail siad téad den bhád.

Tharraing Seán an téad. Bhris sé an téad. Amach leis an mbád go lár an locha.

Agallamh

ÚNA AGUS SEÁN: A Dhaidí, tá an bád cailtte.

DAIDÍ: Ná bac leis. Déanfaidh mé ceann eile.

CÉIM 2. AITHRIS

CÉIM 3. ATHRÁ Ó SPREAGTHAIGH

(a) Spreagthaigh shúl (mar atá i gCéim 1);

(b) Spreagthaigh chluas:

Cén sórt lae a bhí ann?

Cé a bhí ag siúl sa pháirc?

An raibh aon duine in éineacht leo?

A “Úna”, abair le Daidí féachaint ar an loch.

Céard atá ag snámh ann?

Céard a deir tusa le Daidí, a “Sheáin”?

Agus céard faoin mbád?

An bhfuil sé sin ceart go leor, a “Dhaidí”?

Abair leo gan dul amach rófhada.

Céard (Cad) a rinne na leanaí?

Céard faoin téad?

Céard a rinne Seán leis an téad?

Cad a tharla?

Cá ndeachaigh an bád?

A “Úna” agus a “Sheáin”, céard a deir sibh faoin mbád anois?

Céard a deir tú leo a Dhaidí? Agus cad a dhéanfaidh tú?

CÉIM 4. CLEACHTADH MÚNLAÍ AGUS FOCLÓRA

1. Tá lachain ag snámh ann.

(cuach/can; gaoth/séid; bradán/léim; leitís/fás; madra/fiach; iascaire/iascaireacht).

2. **Cuirfimid an bád ag snámh ann.**
(inné; gach lá; níor, ar? inné; ní, an? amárach, ní, an? gach lá).
3. **Cuirfimid an bád ag snámh ann.**
(long; eala; maide; cleite; bullán; lacha).
Pearsain eile den briathar a úsáid anseo. e.g. **cuirfidh mé, cuirfidh siad**, etc.
4. **Bhain na leanaí a mbróga dfobh.**
(mise; tusa; eisean; ise; sibh; sinn).

CÉIM 5. SAORCHOMHRÁ CRUTHAITHEACH

1. Scéal a chumadh:
Lá breá a bhí ann. Chuaigh Seán ag bádóireacht . . . . .
2. An scéal atá sa bhunchomhrá a chríochnú ar bhealaí éagsúla.
3. Dráma:
Daidí, Seán agus Úna . . . picnic ar an loch. Daidí ina luí ar an bhféar. Seán ag bádóireacht. Úna ag tabhairt bia do na lachain.
4. Comhrá faoin bpictiúr agus ceisteanna ó pháistí ar a chéile agus ar an múinteoir.

Rann Cainte

I

Hí, Hó nach mór an spórt?
Ag siúl sa pháirc le Daidí.
Caint is gáire de gach sórt
Úna is Seán is Daidí.

II

Hí, Hó, féach an loch mór,
Is lachain ann, a Dhaidí.
Amach san uisce, gan aon bhróg,
An bád ag snámh, a Dhaidí.

III

Hí, Hó, an long bhreá mhór,
Agus áthas ar na leanaí,
Bhris an téad, an bheirt faoi bhrón
An báidín cailte, ' Dhaidí.

Rann Ceoil (An ceol ar théip): *Oró mo Bháidín*

Crochfa mé seolta 'gus gabhfa mé siar
Ó-ró mo churaichín ó,
'Sgo hoíche le Eoin ní thiocfa mé 'niar
Ó-ró mo bháidín.

'Snach breá í mo bháidín a' snámh ar a' gcuán
Ó-ró mo churaichín ó,
'Sna céaslaí á dtarraingt go láidir 's go ciúin
Ó-ró mo bháidín.

'Snach éachtach a léimreach thar tonntracha ard'
Ó-ró mo churaichín ó,
'Snach éadrom í iompar aníos thar an trá
Ó-ró mo bháidín.

'Snach lúfar í iomramha soir agus siar
Ó-ró mo churaichín ó
A sárú ní bhfaigh tú ó Árainn go Ciar
Ó-ró mo bháidín.

Curfá
Ó-ró, mo churaichín ó,
Ó-ró, mo bháidín.
Ó-ró, mo churaichín ó
'Só-ró, mo bháidín.

COMHRÁ MÍFHOIRMIÚIL

A

An bhfuil bád agat? (Níl, ach tá ceann ag Daidí).
Bád seoil nó bád rámha?
An mbíonn tú amuigh ag bádóireacht? (Bíonn).
Cá dtéann sibh?
Cathain (Cén uair) a théann sibh amach?
Cén fáth nach dtéann sibh amach sa gheimhreadh?
Céard a bhíonn tusa a dhéanamh?
Ar thit tú amach as an mbád riamh? (Thit.)
Céard a tharla ansin? Inis an scéal.

B

Druileanna a dhéanamh ar na briathra seo a leanas san Aimsir Chaite, san Aimsir Fháistineach agus san Aimsir Ghnáthláithreach:
Cuir, Cíor.

Ar **chuir** tú ort do chuid éadaigh ar maidin?
Céard a **dhéanfaidh** tú le do chuid éadaigh amárach?
Céard a **dhéanann** tú le do chuid éadaigh gach maidin?

Céard a **rinne** tú le do chuid gruaige ar maidin? (**Chíor** mé í).
Céard a **dhéanfaidh** tú amárach?

Agus **gach lá**?